

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

Extra vnitatem Ecclesiæ catholicæ an verum Euangelium, scriptura &
Sacramenta habeantur. tit. 16

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

Prius oportet esse in Ecclesia, qui promissis uti vult Ecclesiae, inquit Cyprianus de simplicitate praetatorum.

*EXTRA VNITATEM ECCLESIAE
sive Catholicae an verum Euangelium, scri-
ptura & sacramenta habeantur.*

TITVLVS XVI.

Primò, magna hæc quæstio est, & apud veteres patres plurimum agitata. Ac primò inquit Cyprianus in tractatu de simplicitate praetatorum: Dominus quandò loquitur, id est, in sacro Euangelio aliquid promittit, vel remissionem peccatorum, vitam æternam, custoditionem, spiritum sanctum, &c. aut dat potestatem baptizandi, consecrandi, absoluedi, docendi Euangelium, &cæt. ad hos loquitur qui sunt in Ecclesia Catholica, & non qui foris sunt, non Iudeo, Gentili, aut Heretico loquitur, sicut Paulus 1. Corinth. 5. inquit, se loqui & docere eos qui in- rùs sunt, id est, in Ecclesia. De his inquit, qui foris sunt, iudicabit DEVS. Quoties ergò qui extra Ecclesiam sunt, sibi vendicant sacerdotij officia, id est, absoluunt, communicant, baptizant, docent, prædicant Euangelium, & sacramenta administrant, toties abutuntur scriptura & sacramentis: sicuti simia facit quæ homo, & tamen homo non est. Igitur sine efficacia est talis medicina, quæ sine effectu est salutis. Proindè 1. Ioan. 2. dicitur: Ex nobis prodierunt, sed non erant ex nobis, id est, Ecclesia. Si enim fuissent ex nobis, vbique nobiscum permansissent: sed vt manifesti fierent, quia non sunt ex nobis, ideò recesserunt. sic 2. ad Timoth. 1. scias quòd à me auersi sunt omnes, qui in Asia sunt, ex quibus est Philetus & Her-
D d 2 mogenes.

mogenes. Recessit Iudas ab Apostolis, Matth. 26. Capernaitæ à Christo, Ioan. 6. sed nunquid in recessu eos sequutæ sunt promissiones Euangelicæ, & beneficia Christi, scriptura, Euangelium? Non puto. Reliquerunt, inquit Cyprianus, caput & originem veritatis: ideo veritas solùm manet apud constantes, apud oues Christi manet veritas scripturæ, verus v. sus sacramentorum & efficax. Qui igitur in Ecclesia non sunt, aut ab ea recesserunt, ab illis recessit & gratia, sicut patet de seruo nequam, Matth. 18. Licet igitur sit verum, quòd amissa gratia iterùm potest per pœnitentiam & reconciliationem Ecclesiæ recuperari, sicut filius prodigus redijt ad patrem, Luc. 15.

Sed quare non est efficax illorum ministerium, sermones, sacramenta, cultus &c? Respon. Cyprianus, quia nemine Episcopatum dante, Episcopi sibi nomen assument sine diuina vocatione & dispositione, id est, non per ordinariam potestatem, sed se vltro apud suos temerarios conuenas præficiunt, sine commissione in ouile Domini irruunt, & sedes pestilentiæ sibi mer constituant, & de illis dicit Propheta Ierem. 14. Non misi eos, & non præcepi eis, neque locutus sum ad eos, falsa prophetant in nomine meo &c.

At dicunt, Apostolus elegit nos. Respon. Apostolus 2. Timo. vlt. prohibet talibus adhærere inquit: Veniet tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt &c. Deus potestatem constituit, & illam honorauit efficacia: si quis extra potestatem quid præsumpserit, Deus non approbat, sicuti nec Dathanis, Abironis &c. institutum, Numer. 16.

Eandem causam tractat Augustinus primò tribus libris contra Epistolam Parmeniani Donatistæ Carthaginensis Episcopi. Item libris 7. contra Donatistas, Item libris 4. contra Cresconium grammaticū, Item libro vnico, quod non vterentur sacramentis,
ad con.

ad concordiam, sed potiùs discordiam. De baptismo contra Petilianum, capit. 9. eiusdem libri, concludit, dicens: Hoc facimus, hoc à maioribus traditum accepimus, hoc in Ecclesia catholica, quæ toto orbe diffunditur, contra omnes nebulas falsitatis custodimus: si quis extra Ecclesiam fuerit baptizatus, inesse quidem illi baptismum, sed non prodesse propter labem schismatis & discordiæ. Et lib. 2. contra Donatistas de Baptismo cap. 11. inquit: Hoc maximè vitæ sectarios omnes, quòd non permittimus illos fore Ecclesiam.

Secundò inquires: Hoc esset terribile auditu, quòd tanta multitudo hominum non debeat esse de Ecclesia: aut quòd omnia sacramenta, opera, cultus essent sine effectu gratiæ apud illos, sicut medicina absque effectu sanitatis Respondeo: Primò, multitudo non probat, quòd ideò sint de Ecclesia, quia illorum multi sunt, Maior est numerus infidelium, quàm fidei, propterea non saluantur. Dedit Deus potestatem per fidem filios Dei fieri, Ioan. 1. Qui ergò credit, id est, vnusquisque pro se, hic non damnabitur. Ioan. 3. Qui verò non credit, damnabitur, siue sit apud maiorem, siue minorem cõgregationem. Terribile fuit audire, quòd in diluuiò præter octo homines, omnes ceteri perierunt, Genes. 7. Attamen verum est. Terribile est audire, quia multi vocati, pauci electi, Matth. 20. Item terribile est audire, quòd de sexcentis millibus virorum, solùm duo viri, Iosue & Caleb, introierunt sanctam terram, Num. 14. Attamen verum est. Item terribile est audire, quòd Deus quotidie nasci facit tot homines in mundo, & tamen omnes vult damnare, exceptis credentibus & baptizatis, Marci vltimo. Ideò Deus facit tibi prædicari periculum illorum, qui extra Ecclesiam sunt, vt terreatis manendo in vnitate, vel reuertaris. Si cui plùs placet mundus, ille suo videat periculo.

Et si obijcis, Quid ad hoc possunt paruuli, ignari huius vnitatis catholicæ, quos in secta parentes nutriunt & instituunt? nunquid illos innocentes & Deus punit? Respon. Quid possunt ad hoc paruuli, quod nascantur in peccato originali? attamen nisi baptizentur, damnantur etiam alieno peccato. Sic paruuli nisi redierint ad vnitatem Ecclesiæ, saluari non possunt. Vnitas ergo requiritur ad Ecclesiam catholicam, non ergo in cuiusque arbitrio est dicere sententiam, An sit in Ecclesia an non. potestas enim concilij sententiam profert & cæt. Summa, inquit Augustinus, quicquid boni adfert sacramenti, orationis, operationis bonitas, illic tollit schismatis impietas, August. lib. 1. contra Donatistas, cap. 8.

Tertiò, Hoc quoque tenent omnes doctores cum Ecclesia catholica, quod Euangelium tunc est verbum Dei, quãdò catholicè ad mentem Christi & Spiritus sancti, qui hoc reuelauit, annunciat: si autem ad alium sensum torqueatur, quàm Christus vult, & Ecclesiæ suæ ab initio reuelauit, non est Euangelium. Non ergo literalis textus sufficit, nisi & mens Christi habeatur, id est, interpretatio scripturæ iuxta mentem capitis Christi. Augustinus Epistola 58. de hereticis omnibus loquitur dicens: Illi loquuntur proprii spiritus concepta & glossas, quæ non videntur, id est, didicerunt ab Ecclesia catholica, quibus corda simplicium inficiunt, sed non tenent caput, id est, mentem & intellectum Christi: Aliter interpretantur verba scripturæ, quàm ipse voluit. Ideò Apostolus ad Coloss. 2. admonet, dicens: Videte ne quis seducat vos per Philosophiam, id est, aliam doctrinam, quàm Euangelium Christi in re salutis. Nam Aristotelica Philosophia non docet Christum, neque Gentilium libri. Neque quis seducatur inani fallacia, secundum traditionem hominum, id est, secundum glossas proprii capitis, vt heretici faciunt, qui
non

non secundum Christum, id est, ad mentem Christi docent, & interpretantur verbum DEI, idè Euangelium non catholicè denunciatum, & ad mentem CHRISTI, non est dicendum Euangelium. Sic Arius habuit verba Euāgelij, Ioan. 14. Pater maior me est: quæ Christus sic voluit intelligi, quòd in comparatione diuinitatis & humanitatis maior esset diuinitas: sic vadit iuxta humanitatem ad patrem, apud quem secundum diuinitatem fuit ab æterno, Ioan. 1. In principio erat verbum. At Arius sic glossauit, Pater maior me est, id est, Pater Deus est, Ego non sum Deus, sed creatura, &c. Hęc non fuit intētio Christi, qui vbiq; contendit cum Iudeis, se esse filium Dei, & missum à patre in mūdum, Ioan. 8. & 15. sic corā Caiapha fateur se filium Dei, Matth. 26. Ita Christus dicit Mat 26. Hoc est corpus meum, id est, verū & viuum, quod pro vobis traditur, &c. hæc est intentio capitis Christi. At Vuicleff hæreticus eadem verba Euangelij habet, sed aliam glossam fingit, id est, hic panis designat, figura est corporis mei, nō autem verum corpus Christi: hanc interpretationem Christus nunquā voluit. Idè licet hæreticus habet verba Christi, quia tamen aliam mentem & glossam à mente Christi habet, idè hęc verba non sunt Euangeliū, nec in Euangelio scripta.

Anabaptistæ habent verba Euangelij, Marci vltimo: Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit. Hęc verba dixit CHRISTVS vniuersaliter, neminem excludendo, siue adultum, siue paruulum. Nam ipse dat gratiam credendi & donum, sicut sanctificatus fuit Ioannēs in vtero materno, Lucæ primo, & Hierem. 1. licet postea vsus fidei sequatur. At hæretici prius volunt, vt baptizandus doceatur: Primum credat antequam baptizetur, & licet hoc in adultis conceditur, non tamen paruulis. Nam & paruulos iussit venire ad se, Matth. 19. Et increpauit

discipulos, qui per hoc nitebantur &c. Ergo non habent Euangelium.

Cùm Paulus disputaret cum Iudæis de causa iustificationis, Iudæi dicebāt, quòd opera legis: Paulus verò, quòd fides sine operibus legis esset causa. At iā à modernis sic glossatur Paulus, quòd in vniuersum opera bona reiecerit, tanquàm nihil faciant vel ad iustificationē vel salutem, sed sola fide impetrari hæc omnia. At hoc Paulus non dicit Roman. 3. qui per fidem statuit legem. Et Galat. 5. vult fidem operari per dilectionem. Ergò non habent Euangelium, qui de sola fide gloriuntur.

Ita interpretantur scripturam sectæ ad suam mentem, & non ad sententiã Ecclesiæ, de sacerdotio, traditionibus humanis, &c. sed quia non habent glossã Ecclesiæ catholicæ, idè non habent Euangelium, nec eorum conciones sunt reputandæ pro vero Dei verbo: non enim rectè nunciant mentem Dei, sicut illis præceptum est. At inquires, Nos reputamus nostrã interpretationem esse veram, & populus plùs nostrę interpretationi assentit &c. Respon. ex 2. Petri 1. Non est priuata interpretationis scriptura, & cæt. Christus constituit pro iudice Ecclesiã, Matth. 18. et hanc iubet audire. Illius est interpretari, cuius glossã vera sit. Hæc est basis veritatis, 1. Timoth 3. non inconstans, vt sectæ, & cæt. Summa, qui extra Ecclesiam vtuntur scripturis, & vsurpant sibi ministerium docendi, administrandi sacramenta, sine ordinatione ordinaria, aut qui alium intellectum faciunt scripturæ, aut verbo Dei, illi nihil faciunt utiliter nec habent Euangelium, quia non habent caput, id est, mentem Christi. Hic ergò status est apud Ecclesiam catholicam: Nec schismatici vtuntur scriptura ad vnitatē faciendam Ecclesiæ, eamq; reformandam, sed ad discordiam seminandam, & odium excitandũ ac stabilendam suam sectam. Idèò grauissimè peccant, 1. Ioan. 4.

S. Iudas

S. Iudas in sua canonica dicit, quòd sectę habent alios patres & magistros quos sequuntur, quàm quales habet Ecclesia Catholica, scilicet Cain, Balaam, & Chore: nam omnis hæreticus in via Cain ambulat contra Catholicum fratrem: deindè habent illi magistri potentum suorum patrocina. Nam nulla hæresis posset stabiliri, si non haberet quosdam tutores seu promachos qui defenderent illam, sicut rex Balach conduxit Balaam prophetam, vt malediceret filios Israël & religiosos. sed sicut non potuit Balaam quicquam contra Deum, sic nec illi. Postremò sicut Chore fecit seditionem contra ordinariam potestatem, ita & ipsi per seditionem omnia volunt obtinere. sic proprias faciunt leges, dogmata, cæremonias &c. Num. 16. sed vt isti corporaliter, sic hi Spiritualmente peribunt.

AN SUFFICIAT, SOLUM CREDERE, Christum, pro nobis natum, crucifixum, resurrexisse, &c. ad salutem, sine dilectione & opere.

TITVLVS XVII.

FRMò doctrina mundi iam est, quòd fides illa, quæ solùm credit Christum pro nobis passum & resurrexisse, &c. illa sola sufficit ad salutem & iustificationem sine dilectione & proprio opere. Nam Paulus dicit, Rom. 4. Mortuus est propter peccata nostra, & resurrexit propter iustificationem nostram. Ideò nihil ampliùs indiges, nisi solum hoc credere: Christus omnia expediuit, & nihil ampliùs nisi fidem exigit, vt hoc credas.

Item quicumq; firmiter credit & pro certo statuit, sibi remitti peccata propter Christum, & quòd vitam æternā sit possessurus, ille iustificatur & saluatur si-